

МОЄ ВІДКРИТТЯ

СУЧАСНА УКРАЇНА

Ти з'ясуєш, хто з видатних особистостей прославив нашу Батьківщину.

64

ЯК ГРИВНЯ СТАЛА НАЦІОНАЛЬНОЮ ГРОШОВОЮ ОДИНИЦЕЮ?

• **Пригадай**, що ти знаєш про народні ремесла, поширені в Україні.

Поміркуйте й обговоріть. Яку роль виконують гроші в суспільстві? Чи можна вважати гроші ознакою певної держави?

У давнину торгівля відбувалася шляхом обміну одного товару на інший. Значно пізніше виникли гроші, що стали мірилом вартості товару. Кожна країна має власну грошову одиницю. Гроші — це символ державності й джерело інформації про важливі багатовікові події, традиції, культуру, природу.

Срібні гривні
Київської Русі

Золоті монети
Київської Русі

За часів Київської Русі **гривня** (гривна) була прикрасою із золота або срібла, з коштовним камінням, яку носили на шиї. У ті часи казали — на загривку. Згодом це слово стало відповідати певній вазі дорогоцінного металу. Під час торговельних операцій гривна використовувалася як міра ваги талічби. Понад 1000 років тому в Київській Русі використовувалися монети-гривні зі срібла, що мали шестикутну форму й вагу близько

140–200 грамів. Слово «рубль» походить також із часів Київської Русі й означає «відрубаний від гривні».

Карбування грошей, златників і срібляників уперше в нашій країні започаткував князь Володимир Великий. Ці монети були першими державними документами, що зберегли зображення **тризуба — знака київських князів**.

У 1918 році гривня знову стала грошовою одиницею новоутвореної **Української Народної Республіки**, але ненадовго. Щоправда, це вже були не металеві, а паперові гроші, що також мали зображення тризуба.

Із здобуттям Україною незалежності в 1991 році постало питання створення національної грошової системи. Сучасні гривні ввели в обіг у 1996 році. З метою убезпечення від підробок українська гривня друкується за найсучаснішими світовими технологіями, а віднедавна — з використанням рослини льону.

Символ
гривні
UAH

Чи знаєш ти?

У 2008 році комісія з естетики Міжнародного фінансового банку визнала українську гривню однією з п'яти найкрасивіших валют світу.

Національним банком України випущено також багато колекційних і пам'ятних монет. Їх виготовляють з метою відзначення ювілейних дат, пам'ятних подій давнини й сучасності України та світу. Пам'ятні монети карбують з дорогоцінних і недорогоцінних металів обмеженими тиражами. Ці монети мають художню цінність.

• **Розглянь** зображення пам'ятної срібної монети «Ера миру» 2018 року випуску (див. с. 46). Які символи миру використали художники на аверсі та реверсі цієї монети? **Обговоріть**.

Довідайся значення слова

Аверс — лицьова сторона монети або банкноти, а **реверс** — її зворотна сторона.

Аверс

Реверс

Запам'ятай і поясни зміст прислів'їв.

- *Копійка гривню береже.*
- *Не скупий володіє грошми, а гроші ним.*
- *Не май сто карбованців, а май сто друзів.*

Навіщо люди винайшли гроші? Що зображають на грошах? Які видатні постаті зображені на українських грошах? Які пам'ятки культури можна побачити на гривнях? **Назви** спільнокореневі слова до слова «*ціна*».

65

ХТО ПРОСЛАВИВ УКРАЇНУ У СВІТІ?

• **Пригадай**, хто, на твою думку, належить до видатних українців і українок.

Україна подарувала світові багато видатних особистостей. Досягнення українців допомогли змінити світ на краще. Дізнаємося про деяких із них.

Микола Пржевальський — відомий мандрівник, дослідник природи, історик, археолог, мовознавець. Походить з українського козацького роду Перевалів. М. Пржевальський зробив великий внесок у наукове пізнання Центральної Азії. Проїшов пустелями й горами Монголії і Китаю, дослідив витoki річки Хуанхе. Відкрив нові види рослин і тварин, що носять його ім'я — ящірка Пржевальського, рододендрон Пржевальського, кінь Пржевальського. Написав книжку про Монголію, яка була перекладена багатьма європейськими мовами.

Микола
Пржевальський
(1839–1888)

Володимир Хавкін — видатний епідеміолог, який винайшов вакцини проти небезпечних інфекційних хвороб — холери та чуми. Працював в Індії. За ці видатні відкриття його було призначено директором Бомбейської протичумної лабораторії. Згодом її перетворили на Інститут імені Володимира Хавкіна. Власні кошти — близько пів мільйона доларів — учений заповів для заснування фонду підтримки молодих науковців, що існує й досі.

Володимир
Хавкін
(1860–1930)

Марія Примаченко (Приймаченко) — одна з найвідоміших українських художниць. За рішенням ЮНЕСКО 2009-й рік було визнано роком Марії Примаченко. За своє життя художниця створила понад 650 робіт. Вона вважається неперевершеною майстринею народного стилю. У своїх роботах зображувала казкових тварин, квіти та сюжети із селянського побуту. Протягом життя художниці її картини були на виставках у Парижі, Варшаві, Софії і Празі.

Марія Примаченко
(1908–1997)

Марія Примаченко.
Гороховий звір

Ольга Харлан — українська фехтувальниця, олімпійська чемпіонка 2008 року в командній першості, бронзова призерка Олімпіади 2012 року, шестиразова чемпіонка світу, восьмиразова чемпіонка Європи. Ольга займається фехтуванням з дев'яти років. У спортивному світі її цінують за легкість, швидкість, гнучкість, блискучість реакції й елегантність бою. У 2020 році у США була випущена для Ольги Харлан персональна копія ляльки Барбі, яка мала вигляд самої спортсменки у фехтувальній екіпіровці.

Ольга Харлан
(народилася
1990 р.)

Не забувай, ти також можеш принести користь і славу нашій країні. Дбаючи про людей і природу навколо, ти дбаєш про свою країну та себе.

Запам'ятай і поясни зміст прислів'їв про риси характеру людини.

- Діла на копійку, а балачок на карбованець.
- Хто людям добра бажає, той і собі має.
- Високо злетів, та низько сів.
- Добре ім'я — найкраще багатство.